

PROGRAMMA 2022-2026

BOUWEN
AAN EEN

ZORGZAME
GROENE
TOEKOMST

Meer weten? Check onze site
www.progressiefwoerden.nl
of scan de QR-code.

Progressief Woerden is een politieke groepering
ontstaan uit de Woerdense afdelingen van

 PvdA & **GROENLINKS**

INHOUD

Voorwoord	3
Wonen	4
Duurzaamheid	5
Groen / openbare ruimte	7
Verkeer	8
Economie, werk en inkomen	9
Zorg, welzijn en onderwijs.....	10
Samen leven	12
Democratie.....	14

Maak je gebruik van een digitale versie van dit document? De **dikgedrukte** woorden zijn hyperlinks waar je op kunt klikken voor meer informatie.

Er is ook een versie van ons partijprogramma beschikbaar in eenvoudig Nederlands. Deze kun je vinden op onze website (www.progressiefwoerden.nl) of aanvragen via info@progressiefwoerden.nl.

VOORWOORD

Progressief Woerden wil bouwen aan een zorgzame groene toekomst voor Woerden, waar iedereen telt. We willen vergroenen met een energietransitie waar iedereen aan mee kan doen, ook mensen met een smalle beurs. De energietransitie mag de tweedeling niet vergroten. We vinden het tijd worden dat we echt gaan bouwen aan betaalbare woningen voor iedereen. We gaan voor leuke, toegankelijke en levendige wijken en dorpen waar iedereen plezier aan kan beleven zonder onnodige hobbels en belemmeringen. We willen dat iedereen zich welkom voelt in Woerden, op straat, op school en op het werk, ongeacht waar je vandaan komt, hoe je er uit ziet en van wie je houdt. We willen Woerdense bedrijven helpen om meer kansen te bieden aan mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.

Iedereen doet mee, inclusie, betekent voor ons ook dat we alle stemmen willen horen. Dat gezegd mag worden wat gezegd moet worden. Ook al hebben ook wij onze principes en opvattingen, dat betekent niet dat we niet zouden moeten luisteren naar andere geluiden. We zien tegenstellingen ontstaan, mensen verharderen tegenover elkaar, polarisatie op allerlei terreinen. Echte inclusie is dat we niemand uitsluiten en altijd blijven luisteren naar elkaar, ook als opvattingen haaks staan op die van onszelf. We willen alle stemmen en zeker de wijsheid van de minderheid meenemen in onze besluitvorming.

Progressief Woerden gelooft dat bouwen aan deze zorgzame groene toekomst niet alleen een ideaal is maar ook haalbaar en betaalbaar door het maken van de juiste keuzes. Wij gaan voor een financieel gezonde gemeente waar gekozen wordt voor de juiste investeringen. Niet in grijs maar in groen, niet in handhaving maar in helpen, niet in meer regels maar in eigen regie. Er zijn door de huidige coalitie keuzes gemaakt voor meer grijs asfalt zoals een ontzettend dure brug, waardoor er minder ruimte is voor meer groen, voor zorgzaam. Wat Progressief Woerden betreft maken we de komende periode andere keuzes. Wij willen investeren in een groene omgeving, in het vergroenen van energie, in het verduursamen van onze samenleving, in het zorgen voor een zorgzame en warme woonplaats. In ons programma laten we zien wat wij willen bereiken de komende jaren met het bouwen aan een mooi, groen en zorgzaam Woerden.

Namens ons team,

Coby Franken

Lijsttrekker Progressief Woerden

WONEN

Iedereen een woning

Onze visie

Woerden is een heerlijke gemeente om in te wonen met veel voorzieningen en gezellige drukte in de kern, prachtige dorpen waar je rustig kunt wonen en een groene omgeving om lekker in te recreëren. Maar een woning vinden in onze gemeente is voor veel mensen moeilijk, denk aan jongeren en andere starters op de woningmarkt, mensen met een lager salaris, ouderen die kleiner willen wonen en mensen die door scheiding een andere woning zoeken. Er zijn lange wachttijden voor een sociale huurwoning en nauwelijks betaalbare koopwoningen. Dat moet veranderen en is een taak van de lokale politiek. Hierbij moeten we zoveel mogelijk binnen de huidige grenzen van bebouwing blijven, want die mooie groene omgeving moet wel groen blijven. Daarnaast is duurzaamheid belangrijk voor zowel bestaande als nieuwe woningen. Dat zorgt voor lagere woonlasten, meer wooncomfort en draagt bij aan een leefbare aarde.

Wonen is een eerste levensbehoefte. De gemeente is en wordt straks nog meer verantwoordelijk voor de huisvesting van kwetsbare mensen, zoals dak- en thuislozen en mensen met GGZ-problematiek. De gemeente Woerden moet in de huisvestingsplannen daarom rekening houden met de verschillende doelgroepen die een plekje verdienen in onze wijken en dorpen.

Wat willen we bereiken?

- **PASSEND AANBOD.** We halveren de wachttijden voor sociale huurwoningen de komende vier jaar door alles wat daaraan kan bijdragen uit de kast te trekken. We bouwen meer sociale huurwoningen met een absoluut minimum van 30% bij nieuwbouwprojecten en een sociale grondprijs voor huurwoningen. We zorgen voor meer betaalbare koop- en huurwoningen in de vrije sector en stimuleren doorstroom. En er komt een zo lang mogelijke **woonplicht** om beleggingen tegen te gaan: een huis is om in te wonen en niet om geld mee te verdienen. Initiatieven zoals het bouwen van **Tiny Houses, microwoningen, Knarrenhofjes** of hoogwaardige tijdelijke bouw juichen we toe.
- **DORPEN.** In de stad Woerden maar ook in de dorpen Harmelen, Kamerik en Zegveld zien we een gebrek aan betaalbare huur- of koopwoningen. Daarom komt er een woonbeleid op maat voor de dorpen, waarbij er aandacht is voor het behoud van leefbaarheid, groen en het in stand houden van voorzieningen.
- **DOELGROEPEN.** We realiseren innovatieve woon-zorgconcepten voor kwetsbare groepen zoals ouderen maar bijvoorbeeld ook jong-volwassenen die **uit de jeugdzorg** komen. Bij huisvestingsplannen houden we rekening met de verschillende doelgroepen die een plekje verdienen in onze wijken en dorpen. We stimuleren de doorstroom van ouderen uit eengezinswoningen door bouw van levensloopbestendige en gelijkvloerse appartementencomplexen.
- **NIEUWBOUW.** Nieuwbouw is duurzaam en komt binnen de **rode contouren/inbreidingslocaties**, tenzij er binnen een dorp geen alternatieven zijn. De **Harmelerwaard** en de **polder Bijleveld** blijven in elk geval een groene buffer tussen Harmelen en Utrecht. Om voldoende woonruimte te creëren en de open ruimte van het Groene Hart te beschermen is langs de spoorlijn hoogbouw acceptabel, met name wanneer hierin sociale huur wordt gerealiseerd. Bij alle nieuwbouwprojecten komt al in het ontwerp aandacht voor leefbaarheid, speelgelegenheid en toegankelijkheid.
- **GROENE WIJKEN.** Bij nieuwbouw is **natuurinclusief bouwen** de norm. Er is volop aandacht voor het stimuleren van biodiversiteit.

- **BODEMDALING.** Bodemdaling is een serieus probleem. Duurzame oplossingen voor de lange termijn, zoals het onderheien van het hele dorp Kanis zijn forse investeringen. We maken de kosten en baten van dergelijke investeringen inzichtelijk en tegelijkertijd maken we werk van meer innovatieve oplossingen (zoals **drijvend bouwen**).
- **ADVIES.** Er komt een plek waar inwoners gratis advies kunnen krijgen over de slimste investeringen voor het duurzamer maken van de eigen woning (waaronder ook energiebesparing en isolatie) zodat dit technisch haalbaar en betaalbaar wordt. Individueel, maar bij voorkeur met een hele straat of wijk, zodat iedere uitgegeven euro leidt tot een maximaal milieurendement, woonlastenbesparing en/of verbetering van het comfort.

DUURZAAMHEID

Een klimaatneutraal woerden binnen handbereik

Onze visie

De klimaatverandering is een van de grootste problemen van deze eeuw en de energietransitie is de grootste opgave van deze tijd. Ook in gemeenten ontkomen we er niet aan hier een bijdrage aan te leveren. We hebben niet de luxe om te kiezen wat ons het beste uitkomt, daarom moeten we ook in onze gemeente werk maken van het opwekken van duurzame energie. Zo ligt dat dan ook vastgelegd in het klimaatakkoord.

Wij willen duurzamer gedrag zo makkelijk en aantrekkelijk mogelijk maken voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Ook willen we ons steentje bijdragen aan de overgang naar duurzame energiebronnen met als uiteindelijke doel om in 2030 klimaatneutraal te zijn. Om dit doel te halen is een combinatie van wind- en zonne-energie de enige realistische keuze.

Voor het zo duurzaam mogelijk (her)gebruiken van onze grondstoffen valt er veel te winnen met de milieustraat. Het moet veel makkelijker worden voor burgers om spullen die nog waarde hebben tweedehands aan te bieden. Spullen die nog gerepareerd kunnen worden voor een tweede leven moeten niet in de afvalbak belanden. Wij willen organisaties als de tweedehandswinkels, Repaircafe Woerden en de milieustraat logisch ten opzichte van elkaar plaatsen. Ook streven wij samen met Zero Waste naar het uitbannen van plastic afval.

Bodemdaling is een andere belangrijke uitdaging voor Woerden, met name in het buitengebied. Het kunstmatig verlagen van het grondwater versnelt dat proces en is niet langer verantwoord. Dat betekent dat wij over moeten gaan naar een duurzamer soort landbouw, of een deels andere bestemming van het buitengebied. Wij waarderen boeren om de zorg voor hun land. Samen met boeren willen wij hieraan werken.

Wat willen we bereiken?

- **ENERGIE.** We moeten gezamenlijk werken aan een toekomstbestendig Woerden, dus bij besluiten hierover betrekken we de omgeving zoveel mogelijk. Door burgerparticipatie creëren we een zo groot mogelijk draagvlak voor de **energietransitie**. Voor niets gaat alleen de zon op dus we leggen zonnepanelen op zoveel mogelijk daken, te beginnen op die van de gemeente. Geluidswallen voorzien we ook van zonnepanelen. Bedrijven stimuleren we om zonnepanelen op hun daken te leggen, bijvoorbeeld met een gemeentelijke subsidieregeling. Duurzame energie wekken we zowel groot- als kleinschalig op. Zonnepanelen alleen zijn echter niet voldoende voor de

energietransitie. We zijn voorstander van windmolens, bij voorkeur langs de A12 omdat de **geluidsnormen** voor windmolens strenger zijn dan die voor snelwegen. Zo komt er een goede mix van wind- en zonne-energie tot stand. De overgang naar een aardgasvrije toekomst moet voor bewoners betaalbaar zijn. Om minder afhankelijk te worden van fossiele brandstoffen leveren we nieuwbouw klimaatneutraal en zonder gasaansluiting op. En uiteraard wordt er **geen gas gewonnen onder Molenvliet**. Als hoofdstad van het Groene Hart zijn we niet alleen gericht op onze eigen gemeente, maar ook op onze omgeving.

- **CONSUMINDEREN EN MINDER AFVAL**. We maken daarnaast serieus werk van **consuminderen**. Als we minder energie gebruiken hoeven we ook minder op te wekken. Als we minder water gebruiken hoeven we ook minder drinkwater te maken. Bij nieuwbouw komt er een **grijswatersysteem** voor hergebruik van afvalwater. We stimuleren initiatieven als **Zero Waste** om het afval terug te dringen. We reduceren het gebruik van wegwerpplastic waarbij het gemeentehuis, de Koeiemart, de Woerdense Vakantieweek en festivals goede voorbeelden kunnen zijn.
- **HERGEBRUIK**. We helpen onze inwoners om spullen te delen, zodat niet iedereen alles zelf hoeft aan te schaffen. Om dit **hergebruik** te bevorderen komt er een grofvuil-ophaal dag, maar dan wel zo laat op de dag dat iedereen eerst in de gelegenheid is om te kijken of er voor hen iets bruikbaar tussen zit. De milieustraat combineren we met een kringloopwinkel en een **repaircafé**, waar mensen ook weer spullen kunnen meenemen. Dit zal leiden tot een meer **circulaire economie** in Woerden.
- **VERDUURZAMING VAN DE EIGEN WONING**. We helpen woningeigenaren (ook financieel) bij het verduurzamen van de eigen woning, met name mensen met een smalle beurs. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld: gebouwen, voorzieningen en informatie zijn duurzaam. We vertellen het eerlijke verhaal over de investeringen die met verduurzaming samenhangen, zorgen dat iedereen goed geïnformeerd is en dat er samengewerkt kan worden aan realistische en betaalbare oplossingen.
- **VOEDING**. Hoeveel kilometer heeft jouw voedsel afgelegd voordat het op je bord ligt? Duurzaam betekent ook zo veel mogelijk eten wat er in de buurt wordt geproduceerd en wat **'in het seizoen is'**, en wat vaker dierlijke eiwitten vervangen door **plantaardige eiwitten**. Samen met de producenten van dit voedsel informeren wij onze inwoners hierover en stimuleren hen om hiervan gebruik te maken. We juichen initiatieven toe om een **korte kringloop** te realiseren en zelf eten te produceren en te oogsten, zoals bestaande en nieuwe **moestuinen**, een **voedselbos**, **Tuinieren in de Kas**, **Herenboeren** en de **Zelfoogsttuin**.
- **BIODIVERSITEIT EN NATUURWAARDEN**. In het buitengebied helpen we boeren bij de overgang naar een **natuurinclusieve landbouw**, zodat zij een goede boterham kunnen verdienen en het klimaat en de weidevogels ervan profiteren.
- **HITTESTRESS EN WATEROVERLAST**. Het lijken tegengesteldheden, maar beide zijn het gevolg van klimaatverandering en er zijn allerlei mogelijkheden om ze duurzaam aan te pakken. Bijvoorbeeld door te zorgen dat regenwater zo veel mogelijk (langzaam) in de bodem kan zakken, daar waar het valt. We helpen bewoners om betegelde tuinen meer te vergroenen (**operatie Steenbreek; NK tegelwippen**). Het is ook belangrijk dat water dat op de daken valt niet in het vuilwaterriool wordt afgevoerd, maar in de bodem terecht komt. Dat kan in tuinen met een **regenton of ondergronds waterreservoir**. Wij stimuleren met behulp van subsidies en advies de aanleg hiervan. **Groene daken** houden ook water vast en geven dit weer langzaam vrij. De bestaande subsidie voor de aanleg van groene daken breiden we uit naar **groene gevels**. Ook in de openbare ruimte realiseren we mogelijkheden zoals de aanleg van **wadi's**: tijdelijke waterplassen bij hevige regenval in de wijken en dorpen.

GROEN / OPENBARE RUIMTE

Groene wijken en 1000 bomen planten

Onze visie

Een goed onderhouden buitenruimte verhoogt de leefbaarheid, de veiligheid en de onderlinge betrokkenheid in onze stad. De openbare ruimte is het meest zichtbare onderdeel van de gemeente, iets waar alle inwoners en bedrijven belasting voor betalen en waar kleine en grote veranderingen direct opvallen. Daarom verdient het goed onderhoud. De keuze van de coalitie voor de Rembrandtbrug heeft er onder andere toe geleid dat er veel minder geld beschikbaar is voor onderhoud van de openbare ruimte, en dat is te merken. Dit tij willen wij keren.

Een groene buitenruimte is belangrijk voor een schone lucht, minder wateroverlast en meer biodiversiteit. Het kappen van bomen is vaak door ziekte onvermijdelijk, maar dat moet niet leiden tot een minder groene gemeente. Sterker nog: de gemeente Woerden moet en kan nog veel groener worden dan het nu is. Ook de tuinen van onze inwoners kunnen helpen bij het creëren van meer natuur. Zo zorgen meer bloemen en planten en minder stenen in tuinen voor minder wateroverlast bij forse regenbuien en profiteert de stadsnatuur daarvan. Meer insecten, vogels en kleine zoogdieren zijn een aanwinst voor de stad.

Dieren zijn ook een onderdeel van onze samenleving. Gelukkig geven de meeste mensen om het welzijn van dieren, maar dit is helaas niet altijd het geval. Wij vinden het belangrijk dat ook het welzijn van dieren aandacht heeft van onze politiek.

Wat willen we bereiken?

- **BOMEN EN ANDER GROEN.** Ook in het Groene Hart zijn **bomen** belangrijk voor een aangename en gezonde leefomgeving. We planten er daarom de komende jaren 1000 bomen netto bij. Daarnaast zetten we voor iedere boom die er uitgaat anderhalve boom terug en we beschermen waardevolle bomen. Bij nieuwbouw worden altijd groen en bomen gerealiseerd. We werken aan **groene schoolpleinen** met voldoende schaduw.
- **DIERENWELZIJN.** Samen met de **lokale dierenbescherming** werken we aan een diervriendelijke gemeente. Aan de waterkanten komen diervriendelijke oplossingen. Zwerfdieren worden opgevangen. We zorgen voor meer perken met wilde bloemen die voor bijen en vlinders aantrekkelijk zijn.
- **ONDERHOUD.** Het onderhoud van de openbare ruimte moet nog inzichtelijker worden voor Woerdenaren. Er komt een openbare planning zodat iedereen kan zien wanneer zijn of haar straat aan de beurt is voor (groen)onderhoud. Dit systeem wordt breed bekend gemaakt. Daarnaast stimuleren we Woerdenaren om samen aan de slag te zijn met (groen)onderhoud in de eigen buurt. Inwoners die zelf de verantwoordelijkheid van een stuk groen of een speeltuin op zich willen nemen helpen we met bijvoorbeeld materialen, planten en advies over snoeien.
- **(HER)INRICHTING.** Bij de inrichting van nieuw openbaar groen of de herinrichting van bestaand groen wordt altijd een stadsecoloog ingeschakeld. Bewoners worden actief en in een vroeg stadium door de gemeente benaderd om mee te denken en, als zij dat willen, mee te helpen met aanleg en onderhoud.
- **ZWERFAFVAL.** Er komt een breed pakket aan maatregelen om **zwerfafval** verder terug te dringen, onder andere meer prullenbakken in de parken en langs drukke routes. Slimme maatregelen verleiden mensen om de boel schoon te houden: prullenbakken in opvallende kleuren zodat ze beter zichtbaar zijn (ontworpen door lokale kunstenaars), voetstappen op de grond naar de prullenbakken toe, ludieke informatie over hoe lang afval in het milieu aanwezig blijft, stimuleren en faciliteren van opruimacties, inzet van **zwerfvuilambassadeurs** etc.

VERKEER

Veilig en duurzaam van A naar B

Onze visie

Wij streven naar veilig en vooral ook schoon en duurzaam verkeer en vervoer in onze gemeente. We stimuleren het gebruik van de (elektrische) fiets en willen graag meer en beter openbaar vervoer in Woerden. Een gebrek aan laadpunten moet geen belemmering meer zijn voor het overstappen op een elektrische auto en het delen van auto's is een stap die we van harte toejuichen. Wij steunen een autoluwe binnenstad, waarbij de voetganger en fietser de voornaamste gebruikers zijn.

Vooraf kinderen en ouderen zijn kwetsbaar in het verkeer en verdienen dan ook extra aandacht wat betreft hun veiligheid en mobiliteit. Voorzieningen zoals scholen en winkels moeten lopend of op de fiets veilig te bereiken zijn. Zo zorgen we voor minder autoverkeer rondom scholen en kunnen ouderen zelf hun boodschappen en andere activiteiten blijven doen. Dat helpt meteen bij het voorkomen van eenzaamheid.

Wij geloven in slimmer gebruik van de bestaande wegen om doorstroming te bevorderen. Zo kunnen bedrijven met veel (vracht)verkeer op geschiktere locaties gehuisvest worden.

Wat willen we bereiken?

- **VOETGANGERS.** Schoolgaande kinderen en ouderen die afhankelijk zijn van bijvoorbeeld een rollator moeten zich veilig zelfstandig kunnen bewegen naar scholen, winkels en andere voorzieningen. Deze routes zijn vrij van obstakels en zoveel mogelijk gescheiden van ander verkeer. Voetgangerszones zijn voldoende verlicht en overzichtelijk door alleen lage bosjes. De Rijnstraat wordt uitsluitend voetgangersgebied met uiteraard goede en duidelijke afspraken wat betreft bevoorrading van de winkels.
- **FIETSERS.** We stimuleren woon-werkverkeer per fiets fors. Werkgevers helpen we met een fietsvriendelijker mobiliteitsbeleid. We belonen hen als het lukt om personeel meer de fiets te laten gebruiken voor woon-werkverkeer. Om het fietsen naar de binnenstad te stimuleren komen er in het centrum meer mogelijkheden om fietsen te parkeren, met daarin ook voldoende oplaadplekken voor elektrische fietsen. Ook bij locaties buiten het centrum zoals winkelcentra en sportverenigingen zorgen we voor voldoende fietsoplaadplekken. Wat ons betreft wordt de centrumring een **'auto-te-gast'-straat**. Maar tot de realisatie daarvan zorgen we voor maatregelen waardoor mensen zich gaan houden aan de 30 km/h-zone, zoals met meer zebrapaden. We maken vaart met de snelle fietsroute naar Utrecht.
- **OPENBAAR VERVOER.** We willen beter openbaar vervoer en stimuleren daarom alle vormen van openbaar vervoer binnen Woerden en van en naar de dorpen door middel van een **buurtbus**, aangevuld door **AutoMaatje** en **Regiotaxi** of nieuwe initiatieven. Ouderen en mensen met een beperking blijven op deze wijze mobiel.
- **VERKEERSSTROMEN.** Om verkeersstromen te beperken combineren we wonen en werken bij de nieuw te realiseren woningbouw, bijvoorbeeld in Middelland. Ook clusteren we per type bedrijf (dienstverlening bij elkaar, industrie bij elkaar, etc.). We positioneren bedrijven met veel vrachtverkeer zo dicht mogelijk bij de A12 zodat de vrachtwagens niet meer door woongebieden hoeven en de druk op Woerden-West afneemt. We beperken doorgaande autoverkeersstromen in de bebouwde kom zoveel mogelijk. Waar nodig werken we mee aan omleiding van deze verkeersstromen, mits deze voor de gemeente budgettair neutraal kunnen worden gerealiseerd.
- **AUTO'S.** We willen een sobere en doelmatige infrastructuur voor auto's. Dit levert een bijdrage aan leefbare straten. Er wordt dan ook niet geïnvesteerd in projecten die het autogebruik

bevorderen. Het gebruik van elektrische auto's en **deelauto's** stimuleren we door de aanleg van voldoende algemene laadpunten en parkeerplaatsen voor deelauto's. Er komt een evenwichtig laadnetwerk, waarbij de meest winstgevende locaties de verliesgevende locaties afdekken.

- **VEILIGHEID.** Veilige straten zijn vooral van belang voor **de bewoners van deze straten**. Zij beslissen voortaan mee over de maatregelen die genomen worden om hun straat veiliger en toegankelijker te maken, zoals de aanleg van drempels of het 'rollator- en rolstoelproof' maken van de stoep. Meebeslissen kan bijvoorbeeld via **wijk- en dorpsplatforms** of **lokale VVN-afdelingen**. Bezorgscooters zijn in de praktijk vaak niet veilig, niet schoon en niet duurzaam. Bezorgdiensten voor maaltijden gaan wij stevig stimuleren, en desnoods dwingen, om het bezorgen binnen drie jaar per (elektrische) fiets te doen.
- **GELUIDSOVERLAST A12.** De geluidsoverlast bij Harmelen bestrijden we door het plaatsen van een geluidswal. Daarop worden zonnepanelen geplaatst voor het opwekken van zonne-energie.

ECONOMIE, WERK EN INKOMEN

Samen werken loont

Onze visie

Woerden is een krachtige en ondernemende gemeenschap. Dat zie je als je op zaterdag in de stad loopt: er is altijd van alles te doen! En we zien dat de ondernemers in Woerden de toekomst serieus nemen. Wij waarderen de enthousiaste, betrokken ondernemers van Woerden enorm en willen dat de gemeente nauw blijft samenwerken met deze groep en tegelijkertijd nieuwe ondernemers faciliteert om voet aan de grond te krijgen in Woerden.

Wij vinden dat de gemeente een grote rol heeft in een duurzame economie en een inclusieve arbeidsmarkt waar ieders talenten, interesses en mogelijkheden volledig en op maat worden benut. Wij willen dan ook dat Ferm Werk gaat voor een persoonsgerichte benadering en een transparante en klantvriendelijke organisatie. Wij gaan uit van een positief mensbeeld. Voor ons geen beleid op basis van sancties en repressie, wij geloven niet in een verplichte tegenprestatie die niet bijdraagt aan het ontwikkelen van talenten. We experimenteren liever met basisinkomen en regelvrije bijstand.

Wat willen we bereiken?

- **BASISINKOMEN.** In een rijk land als Nederland moet iedereen goed rond kunnen komen. We starten dan ook in Woerden een experiment met het **basisinkomen** en regelarme bijstand. Daarnaast geeft de gemeente zelf het goede voorbeeld m.b.t. het **minimumloon** (€ 14,-/uur).
- **ARMOEDEBELEID.** Er komt goede voorlichting over de mogelijkheden rondom armoedebeleid, gerichte ondersteuning van zzp'ers en de diensten van **FermWerk** en **Woerdenwijzer**. De werkwijze van **Stimulans** in Utrecht is hierbij een inspirerend voorbeeld. Er komt extra aandacht voor jongeren, migranten en statushouders. Ook zetten we alles op alles om mensen met problematische schulden zoveel mogelijk te helpen. In Woerden zou niemand meer afhankelijk hoeven zijn van de **voedselbank**.
- **IEDEREEN DOET MEE.** De groep mensen met afstand tot de arbeidsmarkt krijgt extra aandacht en kansen. We houden contact met iedereen die geen werk heeft, ook mensen die geen uitkeringen hebben. Werk zien we niet voor iedereen als het uiterste streven; meedoen telt. We vergroten het aantal participatiebanen (werken met behoud van uitkering), plekken met **beschut werk**, en

we zoeken naar creatieve en innovatieve trajecten op maat die mensen helpen aan een baan of andere activiteit. Hierbij gaan we uit van eigen kracht en nooit van dwang, boetes, strafmaatregelen en andere controle. We gebruiken alle opties die de **Participatiewet** biedt om inwoners die afhankelijk zijn van inkomensondersteuning het leven wat makkelijker te maken. De drempel voor giften wordt verhoogd en in Woerden mag je boodschappen krijgen van je moeder. Samenwonen van bijstandsgerechtigden of van ouders met volwassen kinderen die werken moet mogelijk zijn zonder korting op uitkeringen, de zogenaamde **kostendelersnorm**. Door de woningnood kunnen kinderen vaak niet zelfstandig gaan wonen. Aan de andere kant voorkomen we op deze manier juist dat mensen met een relatie alleen blijven wonen en ongewild woningen bezet houden.

- **MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN**. We steunen ondernemers die actief werk maken van **maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)**, bijvoorbeeld door het verstrekken van een duurzaamheidslening bij het verduurzamen van bedrijfsgebouwen. Om dat kracht bij te zetten, neemt de gemeente MVO-vereisten op in aanbestedingen, zoals duurzame en klimaatneutrale bedrijfsvoering, fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden, geen exorbitante salarissen voor bestuurders, goede medezeggenschap van personeel, een leven lang leren en mensgericht personeelsbeleid (bijvoorbeeld ruimte voor mantelzorgtaken). Actieve controle op naleving van cao's door gemeentelijk gecontracteerde bedrijven is een ondergrens. Bij vestiging van nieuwe bedrijven geven we voorrang aan bedrijven die bijdragen aan een toekomstbestendige samenleving in het algemeen en aan een toekomstbestendig Woerden in het bijzonder. Denk hierbij aan bedrijven die circulair te werk gaan en/of mensen in dienst nemen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- **CREATIVITEIT**. We zoeken de 'unusual suspects' (creatieve ondernemers met 'out-of-the-box' aanpak) actief op om hun ideeën mogelijk te maken. Wij zien dat juist nieuwe ondernemers een steuntje in de rug kunnen gebruiken om ook hier in Woerden aan de slag te gaan.
- **WERKGELEGENHEID**. Samen met lokale ondernemers en vakbonden maken we plannen om werkgelegenheid te laten groeien en de kansen van de herstructurering van bedrijventerreinen en extra ruimte te verzilveren met banen voor Woerdenaren. Daarbij maken we gebruik van de mogelijkheden die een **Bedrijfs Investerings Zone (BIZ)** en **Parksharing** kunnen bieden.
- **WINKELAANBOD**. In nieuwe woonwijken zoals Middelland komen winkels en andere economische activiteiten die noodzakelijk zijn voor inwoners in de buurt. Voor het overige winkelaanbod blijft het centrum de aangewezen plek. Zo houden we de binnenstad levendig en aantrekkelijk. Natuurlijk zorgen we ervoor dat je vanuit de nieuwe woonwijken ook op de fiets snel in het centrum kan zijn.

ZORG, WELZIJN EN ONDERWIJS

Gewoon goede zorg en onderwijs

Onze visie

Wij zijn net zo teleurgesteld als u over de afgenomen beschikbaarheid van medische zorg in Woerden. We doen er alles aan om dit te verbeteren, maar als gemeente gaan we daar helaas niet over. Wel zetten we ons in voor inclusieve en kleinschalige zorg- en welzijnsvoorzieningen, dichtbij huis en gebaseerd op vertrouwen. Plekken waar mensen zich thuis en betrokken voelen. Zorg is geen markt. Wij stellen samenwerking tussen zorgorganisaties en zorgprofessionals voorop. Niet de laagste prijs maar de hoogste kwaliteit moet leidend zijn. Zo kan worden voorkomen dat

zorgorganisaties die zeer specialistische zorg aanbieden moeten sluiten, of dat de zorg steeds weer bij een andere aanbieder wordt ondergebracht.

Iedere inwoner verdient keuzevrijheid en de aandacht die hij of zij nodig heeft. Niet geld, instituties en organisaties staan centraal, maar de mensen zelf. Goede zorg moet voor iedereen laagdrempelig en toegankelijk te zijn, ongeacht (culturele) achtergrond, sociaaleconomische status of beperking. Te vaak vallen kwetsbare mensen tussen wal en schip: de eisen die de overheid stelt zijn voor hen te hoog en veel regels en procedures zijn simpelweg te ingewikkeld. Wij willen dat sociale voorzieningen toegankelijk zijn voor iedereen. We stoppen met de onnodige controledruk, maar vertrouwen op de eigen keuze van mensen en in de kennis en kunde van zorgprofessionals.

In de sportclubs bloeit het verenigingsleven nog altijd door de inzet van ontzettend veel enthousiaste vrijwilligers. Wij stimuleren ook vormen van bewegen die voor mensen met een minimuminkomen bereikbaar zijn.

De gemeente gaat niet over de inhoud van wat op scholen gebeurt. We gaan wel over de gebouwen en over de leerplicht. We willen een gemeente zijn waar alle kinderen kunnen leren, spelen en sporten zonder financiële drempels of problemen met bereikbaarheid. Wat betreft middelbaar beroepsonderwijs is er vooral meer aanbod nodig op niveau 1 en 2.

Wat willen we bereiken?

- **ZORG.** We zetten de kwaliteit van de zorg en een effectieve organisatie daarvan hoog op de agenda. De zorg organiseren we zo dicht mogelijk bij de zorgvragers. **Buurtwerk** en huisartsen werken nauw samen. Er komt voldoende, passende, samenhangende, toegankelijke en betaalbare zorg voor iedereen van alle leeftijden, leefstijlen, etnische achtergrond, geaardheid, gender en inkomen. Een gezonde jeugd is cruciaal voor een kansrijke start. Wij zetten daarom in op preventie, culturele sensitiviteit en nauwe samenwerking met huisartsen, verloskundigen en onderwijsinstellingen. Iedere wijk en dorp krijgt een eigen zorgbudget waarmee op maat zorg en welzijnsactiviteiten kunnen worden georganiseerd door wijk- en dorpsbewoners zelf. Voor overstijgende zorg die niet past in het reguliere aanbod komt er een Woerdenbreed zorgfonds. In buurten/straten met sociale problemen zetten we extra welzijnswerk in.
- **ONDERSTEUNING.** Wat betreft ondersteuning wordt bij gezinnen met Woerden breed meerdere problemen gewerkt volgens het principe 'één gezin, één plan, één regisseur'. Vrijwilligers en **mantelzorgers** worden betrokken bij de zorgvraag en goed ondersteund, en er komt meer aandacht voor jonge mantelzorgers. Indien nodig wordt tijdig '**respijtorg**' ingesteld: het tijdelijk overdragen van de zorg voor bijvoorbeeld een kind, partner of ouder. Respijtorg helpt om de zorg voor naasten langer vol te houden. Eenzaamheid en armoede bestrijden we actief. Alle partners in zorg en welzijn werken daartoe samen. Er komt extra geld voor armoedebestrijding. Eigen bijdragen voor zorg en andere voorzieningen dringen we terug.
- **EIGEN REGIE.** Bij het maken van beleid op het gebied van jeugd, welzijn en zorg zijn de groepen om wie het gaat altijd volwaardige gesprekspartners. Je mag bijvoorbeeld zelf kiezen of je thuis blijft wonen met professionele hulp of in kleinschalige woonvormen waar zorg aanwezig is. Mensen die dat aankunnen, krijgen (weer) de mogelijkheid van een integraal **persoonsgebonden budget (pgb)** voor alle aspecten van hun leven. Mensen zijn zelf eigenaar van hun eigen gegevens en bepalen wat ermee gebeurt.
- **KINDEREN EN JONGEREN.** Kinderen en jongeren met achterstanden vinden vaak moeilijk hun weg naar **Jeugdhulp** wanneer ze die nodig hebben, vooral als zij uit andere landen naar Nederland zijn gekomen. We besteden daarom meer aandacht aan jongeren met achterstanden door economische en culturele verschillen. Er komt ook meer aandacht voor kinderen met een licht verstandelijke beperking door meer en betere kennis en expertise in de (jeugd)hulpverlening voor deze groep te organiseren.

- **BEWEGEN.** Op het gebied van bewegen bieden we goed toegankelijke en betaalbare sportvoorzieningen, met hierbij de nadruk op de mogelijkheden voor mensen met een laag inkomen, zoals het bestaande **SjorsSportief**. Daarnaast faciliteren we bewegen in de openbare ruimte met in iedere wijk en dorp **avontuurlijke en toegankelijke speelgelegenheden**, wandel- en hardlooproutes en plekken waar informeel gezamenlijk kan worden gesport. Voor jeugd en jongeren moeten er voldoende betaalbare sportgelegenheden zijn. Zwemmen is een basisvaardigheid die alle kinderen en nieuwkomers moeten beheersen. Als het inkomen van ouders een belemmering is voor kinderen om te leren zwemmen, worden de kosten door de gemeente gedragen. We vervangen het Batensteinbad en H2O door een mooi nieuw buiten- en binnenzwembad voor iedereen, op een goed bereikbare en toegankelijke locatie.
- **ONDERWIJS.** In iedere wijk en dorp komt een openbare school en alle scholen hebben **avontuurlijke buitenruimtes**. We streven naar **integrale kindcentra (IKC)** waar kinderopvang, voorschoolse voorzieningen, basisonderwijs, sport en jeugdzorg worden gecombineerd. In al het onderwijs wordt gezorgd voor gezond eten. De **maatschappelijke stage** in het voortgezet onderwijs blijft behouden. We zorgen dat er een goed aanbod is van mbo-opleidingen (met name niveau 1 en 2) en van **tweedekansonderwijs voor volwassenen (vavo)**. Scholen bestrijden racisme, (seksuele) discriminatie en pesten actief. Ook zorgen zij voor respect voor alle culturen en religies en voor lessen over politiek en democratie. In het onderwijs is voldoende aandacht voor taal (ook voor anderstaligen), laaggeletterdheid en digitale vaardigheden. Alle leerlingen kunnen ongeacht het inkomen van hun ouders deelnemen aan excursies, schoolreisjes en schoolkampen.

SAMEN LEVEN

Woerden is actief, bruisend en voor iedereen

Onze visie

Wij waarderen diversiteit en bevorderen emancipatie. De samenstelling van werknemers in de publieke en semipublieke sector moet een afspiegeling te zijn van de samenleving. We nemen zoveel mogelijk drempels weg die mensen belemmeren om mee te doen aan het maatschappelijk leven. Alle publieke informatie moet toegankelijk zijn voor iedereen, dus ook voor laaggeletterden en mensen met een verstandelijke beperking.

Om de sterke laagdrempelige cultuur te behouden moeten de culturele instanties met elkaar blijven samenwerken met speciaal oog voor een vroege (multi)culturele kennismaking bij jongeren. Kleinschalige initiatieven om de Woerdense cultuur te verrijken moeten makkelijker subsidies kunnen krijgen. Ook vinden wij het van groot belang dat culturele voorzieningen in Harmelen, Kamerik en Zegveld behouden blijven of worden uitgebreid. Kunst en cultuur zorgt namelijk voor verbinding in de samenleving en stimulans van creativiteit bij inwoners.

Vrijheid van opvatting en leefstijl staat voorop maar mag nooit de vrijheid van een ander begrenzen. Alle vormen van discriminatie en racisme wijzen we af. Wij vinden het belangrijk dat ook scholen, (gemeentelijke) instellingen, verenigingen en buurthuizen actief discriminatie bestrijden.

Veiligheid moet vooral gericht zijn op het voorkomen van criminaliteit en andere onveilige situaties. Zo zetten we liever in op wijkgericht werken en stevig jongerenwerk dan op BOA's die bonnen uitschrijven voor overtredingen. Inzet op plekken waar jongeren graag naar toe gaan en waar je naast sporten ook laagdrempelig kan praten over je problemen zorgt ook voor preventie. Het elkaar

aanspreken in straat, buurt, wijk, club of vereniging is voor ons een belangrijk aanvullend sociaal instrument. Wijkplatforms en wijkambtenaren spelen hier een belangrijke rol.

Wat willen we bereiken?

- **INCLUSIVITEIT.** We onderschrijven het **Regenboogstembusakkoord**. LHBTI+-ers voelen zich veilig en welkom in Woerden. Op 5 december komt Sinterklaas met roetveegpieten naar Woerden voor een kinderfeest voor alle kinderen. Discriminatie en racisme zijn onacceptabel, zeker bij publieke instellingen. We maken daarom signalen over **etnisch profileren** door politie en BOA's meteen bespreekbaar in de politiek. Mensen met een andere mening moeten zich kunnen uiten en polarisatie in de samenleving moet worden tegengegaan.
- **TOEGANKELIJKHEID.** Gelijke kansen voor iedereen: er komt een lokaal inclusiebeleid dat moet leiden tot een divers samengestelde gemeente en voor iedereen (fysiek én financieel) toegankelijke evenementen en voorzieningen zoals gemeentelijke gebouwen, kunstcentra, de bibliotheek, culturele organisaties, koren en orkesten, verenigingen etc. Met name kinderen moeten allemaal dezelfde start kunnen maken en dit begint al in de kinderopvang en de peuterspeelzaal. Ook (digitale) informatie wordt toegankelijk: in voor iedereen begrijpelijke taal.
- **INTEGRATIE.** Er komt ruimhartige opvang en een actieve opstelling in het verwelkomen van **nieuwkomers**. We zorgen voor een gedegen opvang en introductie in de samenleving op het gebied van taal en cultuur. Bij de **inburgeringscursussen** worden eisen gesteld aan aanbieders, zoals toegankelijkheid, gelijke kansen, inclusiviteit, respect, solidariteit en behapbare cursussen voor statushouders en vluchtelingen. De mogelijkheden op het gebied van wonen en werken worden geborgd. Voor elke nieuwkomer staan wij voor een Warm Woerdens Welkom.
- **KUNST EN CULTUUR.** We willen een breed aanbod en ontwikkeling van kunst en cultuur die voor iedereen bereikbaar en toegankelijk is. Er komen mogelijkheden voor structurele subsidie voor kleinschalige initiatieven en de samenwerking met de culturele vijf (**Klooster, Bibliotheek, Stadsmuseum, KUVO en CPW**) breidt zich uit naar bedrijven, verenigingen en niet-westerse culturen. Initiatieven voor kunst en cultuur worden gestimuleerd en gefaciliteerd. Een voorbeeld hiervan is de KultHub in het oude gebouw van de Minkema, een initiatief vanuit de samenleving voor een cultureel centrum.
- **ACTIVITEITEN.** We houden van de bruisende dorpen Harmelen, Zegveld en Kamerik en steunen daarom initiatieven op de dorpsagenda's en stimuleren nieuwe (culturele en sportieve) initiatieven met subsidie. Er komt een initiatiefbudget voor wijken en dorpen, zoals voor de dorpsplatforms. Het imago van Woerden als bruisende stad met van alles te doen en voor elk wat wils gaan we bevorderen. Hierbij is Woerden meer dan 'kaas en koeien'. Er is ruimte voor allerlei initiatieven op het gebied van evenementen.
- **JONGEREN.** We trekken samen met jongeren op om Woerden een leuke en uitdagende gemeente voor hen te laten zijn. Het moet voor jongeren aantrekkelijk en eenvoudig zijn om iets te organiseren of een ander initiatief te nemen. Dit wordt door de gemeente gestimuleerd. Betaalbare en toegankelijke uitgaansgelegenheden voor Woerdense jongeren worden ondersteund, nieuw leven in geblazen of waar nodig gecreëerd, zowel in de stad als in de dorpen. Er moet ruimte zijn voor jongeren om elkaar te kunnen ontmoeten. Goede voorbeelden zijn **De Bijl, Dezibel, Podium Bredius en K'77**.
- **VEILIGHEID.** Op het gebied van veiligheid staan we voor een preventief in plaats van een reactief beleid om hiermee lichte criminaliteit te voorkomen. We investeren in extra jeugd- en jongerenwerk en zorgen voor een personsgerichte aanpak van jongeren die het risico lopen in criminaliteit te vervallen. We dromen van een gemeente die vrij is van particulier vuurwerk.

DEMOCRATIE

Een gemeente die luistert

Onze visie

Echte democratie is veel meer dan een keer in de vier jaar naar de stembus gaan, een gemeenteraad kiezen en dan er maar op vertrouwen dat alles goed komt. In onze gemeente wonen zelfstandige en mondige burgers. Mensen met verschillende achtergronden, overtuigingen en voorkeuren. Wij willen dat inwoners mee kunnen denken en praten over problemen, mogelijke oplossingen en nieuw beleid, of dit nu voor de gehele gemeente geldt of voor de wijk of straat waar zij wonen. In de nieuwe bestuurscultuur moet iedereen gehoord worden: niet alleen mondige burgers die makkelijk meepraten, maar ook inwoners voor wie praten in het openbaar wat minder vanzelfsprekend is. Van ambtenaren en politici mag je verwachten dat ze je actief op weg helpen als je wilt bijdragen aan Woerden.

Als er besluiten worden genomen moet goed worden uitgelegd waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt. Zeker als er iets *niet* kan vraagt dat om goede en transparante communicatie. In het stadhuis en in de samenleving proberen we nieuwe dingen uit, en dus maken we ook fouten of levert het beleid niet meteen op wat we wilden. Daar zijn we gewoon open over en zoeken samen naar oplossingen, zonder meteen koppen op hakblokken te leggen. Bekendheid van bestuurders met en in de gemeente vinden wij belangrijk. Onze wethouder zal dan ook zeker uit Woerden komen.

Wat willen we bereiken?

- **ZELFBESTUUR.** We ondersteunen op actieve wijze zelfbestuur in de dorpen en wijken met een eigen budget en spelregels over zoveel mogelijk inbreng van iedereen. Bewoners beslissen bijvoorbeeld mee over de inrichting van hun dorp of wijk, zoals plantsoenen in de straat, en over besteding van het budget. Als mensen samen zaken willen oppakken (bewonersorganisaties, huurorganisaties, cliëntenraden in organisaties die door de gemeente bestuurd worden, etc.) krijgen zij de ruimte en ondersteuning. Vooraf is helder over welke kwesties inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties op welke manier meedenken, meebeslissen en meedoen en wie wanneer knopen doorhakt. De gemeente geeft jaarlijks inzicht welke initiatieven opkwamen en hoe die zijn ondersteund.
- **BETROKKENHEID.** Woerden is goed georganiseerd en veel clubs laten zich horen in de gemeente. Maar veel meer mensen doen dit niet. Zorgen dat ook inwoners die zich niet zomaar laten horen net zoveel stem hebben in meebepalen en meebeslissen heeft voor ons hoge prioriteit. We gaan de komende jaren nieuwe manieren ontwikkelen om inwoners op toegankelijke en laagdrempelige wijze te informeren en te betrekken. Via **digitale burgerpanels** bevragen we inwoners niet alleen, zij kunnen zelf ook vragen stellen en voorstellen doen. Voor grote vraagstukken organiseren we een **burgerberaad**. We zorgen ervoor dat veel jongeren daaraan deelnemen. Zij zijn nu ondervertegenwoordigd in de politiek en hebben vaak goede innovatieve ideeën voor hun toekomst in Woerden. We laten ons op deze manier voeden door geluiden uit de samenleving. Ook vragen we inwoners en maatschappelijke organisaties om informatiebijeenkomsten met de gemeente te verzorgen. Als mensen of organisaties ongevraagd willen adviseren of agenderen krijgen ze hiervoor de ruimte.
- **KLANTVRIENDELIJKHEID.** We verbeteren de klantvriendelijkheid van de gemeentelijke diensten met vaste aanspreekpunten voor inwoners als zij meerdere diensten nodig hebben, simpelere procedures, minder papierwinkel, snellere en afdoende beantwoording van brieven/ mails en mogelijkheden om zaken zoveel mogelijk digitaal in te dienen en af te handelen. We gaan in samenspraak met inwoners en maatschappelijke organisaties procedures en regels

vereenvoudigen en overbodige regels afschaffen. Informatie wordt toegankelijker, bijvoorbeeld via een gemeente-app. Voor mensen die geen internet gebruiken zorgen we voor goede schriftelijke informatie. Het gebiedsgericht werken wordt voortgezet met **wijkambtenaren**, gebiedsmanagers en **buurtverbinders**. En er wordt voor de hele gemeente een onafhankelijke **ombudsman of -vrouw** ingesteld, bij wie inwoners laagdrempelig terecht kunnen als ze advies willen of een klacht hebben over de gemeente.

- **OPENHEID**. Inwoners moeten op begrijpelijke wijze worden meegenomen in de plannen van de gemeenteraad, de besteding van het geld en de resultaten van het beleid. De **begroting** van de gemeente en de verantwoording hiervan worden daarom in heldere en begrijpelijke taal openbaar gemaakt en we zorgen dat burgers daarover ook iets te zeggen hebben. De bestuurscultuur wordt opener waarbij fouten eenvoudigweg worden toegegeven. Onze raadsleden geven het juiste voorbeeld in duidelijke communicatie in begrijpelijk Nederlands, zodat het voor iedereen te volgen is.
- **PRIVACY**. Elke inwoner is altijd zelf eigenaar van zijn of haar eigen gegevens. De gemeente gaat zorgvuldig om met de digitale data van haar inwoners.
- **INTEGRITEIT**. Aanvullend op de doorlichting op **integriteit** bij de aanstelling van burgemeester en wethouders ontwikkelen we een integriteitscode voor raadsleden die zij bij aantreden moeten ondertekenen.